Orakelronde

Marktordening en organisatie van het toekomstige energiesysteem

Orakel van Dienst: Paul Giesbertz

Regulatory Affairs Officer, TTEP

Phase to Phase: 25 jaar Verbindend Vermogen

10 november 2026

Er zijn veel orakels onder ons

1. Het huidige systeem is een centraal system gebouwd voor grootschalige conventionele productie en voor één-richting verkeer
2. Wij gaan van de Wereld van A naar de Wereld van B; en dus moeten ook aangepast voor de Wereld van B
3. We kunnen het energiesysteem van morgen niet bouwen met de spelreg
   - Floor Felten, directeur Energie, Heijmans, nov 2026
4. Het principe van de koperen plaat is niet meer houdbaar
5. Er moet een doel voor (CO2-vrije) flexibiliteit komen
6. Flex is het nieuwe normaal
7. Transities introduceren nieuwe normatieve richtingen, die radicaal afwijke
   - 'De stroom zoeken – De energietransitie bezien vanuit ecosysteemperspectie
8. Netverzwaring kost €235 miljard. Maar het kan voor de helft als we het st netbewust bouwen, lokale energiehubs, opslag met batterijen en systeem
   - Jan Rotmans, LinkedIn, oktober 2026
9. Wij gaan naar een lokaal energiesysteem zonder leveranciers
   - Jacqueline Cramer, Spraakmaker Radio 1, 13 oktober 2026

Er zijn veel orakels, ook over netcongestie

1. Netcongestie is ontstaan door de snelle groei van wind en zon
2. Netcongestie is ontstaan door de snelle verduu
   energie/Oekraïne-crisis
3. Netcongestie is ontstaan door de methode van M
4. Netcongestie is ontstaan doordat ACM investe

Count your blessings – een optimaal model bestaat niet

- **Netbeheer** is een natuurlijk monopolie
- De waarde van het openbare net als collectief goed blijft bestaan
- … ondanks, per definitie, sub-optimale aansluit- en nettarieven, die nooit perfecte prikkels kunnen geven voor optimaal netgebruik
- … ondanks belastingen en heffingen die optimaal netgebruik verstoren

- **Marktwerking** zit in de haarvaten van de EU
- Een Europese vrije elektriciteitsmarkt is *here to stay*
- Ondanks verstoringen (subsidies) en beperkte harmonisatie
- Een alternatief model (als het al mogelijk zou zijn) zal ook zijn beperkingen hebben

Roei met de riemen die je hebt & mitigeer de impact van de onvermijdelijke imperfecties

- De bestaande **regels** (Regels van A) zijn niet perfect, maar houd ze simpel en pas ze toe
- **Ontvlechting** (unbundling) is vervelend, maar pas het toe en investeer in het voorkomen / afbouwen van bubbels
- **Marktwerking** is een krachtig instrument. Koester het
- Het **doel** – goede balans in de energie-drie-eenheid (betrouwbaar, duurzaam, efficiënt) – is al lastig zat. Voeg geen onnodige doelen toe
- Richt je op je **kerntaak** – samenwerking is bijzaak
  - Netbeheerders: bouw en beheer netten (geen energiesystemen)
  - Marktpartijen: concurreer en streef naar winst
  - ACM: houdt toezicht op netbeheerders en neem actie bij onder-presteren
  - Ministerie: maak beleid

Oordeel Orakel Van Dienst:

Meer ruimte voor vakmens-schap!

